

MAGYARI

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LASZLÓ NYOMDA R-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11 Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

A minisztertanács elnökének hivatalos közleménye

A Koronatanács határozata alapján a kormány elrendelte néhány tartalékos korosztály összpontosítását a véderő egy részének kiegészítésére. Tekintettel arra, hogy Románia békepolitikát folytat, az összpontosított csapatok jóval a határvonalak mögött maradnak és csak kiképző gyakorlatokat fognak folytatni.

Abban a pillanatban, amikor megállapítható lesz, hogy egyes szomszédos államokban, ahol már előzetesen mozgósítási intézkedések történtek, — ezeket az intézkedéseket visszavonják — és így államunk biztonsága nincs kérdésben, akkor a román kormány a behívott tartalékosokat hazabocsájtja.

Hangsúlyozzuk, hogy az ország határainál semmiféle katonai művelet nem történt és az összpontosítások kizárólag a csapatok kiképzésére szorítkoznak.

A külügyminiszter lapja magyarázza a koronatanács határozatát

București. Saját tud. A „Timpul” a követ-kezőképpen kommentálja a koronatanács határozatát:

Az európai események az ország szomszéd-
ságában katonai intézkedésekre vezettek, amelyek
elmentek egészen a mozgósításig. Kormányunk
bebizonyított békeakarattal, lojalitással, a jövő-
nyok megerősítésének óhajával figyelte az esemé-
nyeket. Minthogy azonban a szomszéd országok-
ban csapatokat mozgósítottak, természetes óvatossá-
g készíti a román kormányt arra, hogy intézke-
déseket fogantatson a határok biztosítására.

nyeket. Minthogy azonban a szomszéd országok-
ban csapatokat mozgósítottak, természetes óvatossá-
g készíti a román kormányt arra, hogy intézke-
déseket fogantatson a határok biztosítására.

nyeket. Minthogy azonban a szomszéd országok-
ban csapatokat mozgósítottak, természetes óvatossá-
g készíti a román kormányt arra, hogy intézke-
déseket fogantatson a határok biztosítására.

Angliában úgy látják, hogy a nemzetközi válság kissé enyhült

A Németország bekerítésére irányuló diplomáciai mozgalom tovább folyik. — Chamberlain csütörtökön újból nyilatkozik a helyzetről

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök szerda délután az angol alsóházban úgy nyilatkozott a helyzetről, hogy biztos megállapításai még nincsenek. Csütörtökön újabb nyilatkozatot várnak a miniszterelnöktől. Londonban különben az a vélemény, hogy a nemzetközi válság némileg enyhült. Angol politikai körök most már nyíltan megvallják, hogy az angol politika valóban Németország bekerítésére törekszik. Az erre vonatkozó diplomáciai tanácskozások állandóan folynak és angol részről bizonyosra veszik, hogy Anglia, Franciaország, Szovjet-Oroszország és más délkelet európai államok részvételével új államszövetség jön létre.

Göbbels cikke a németellenes angol sajtótámadásra.

Berlinből jelentik: Göbbels propaganda-ügyi miniszter a *Völkischer Beobachter* hasábjain határozott hangon válaszol az angol sajtó sorozatos németellenes támadásaira.

„Csodálatos, — írja Göbbels — hogy még Anglia jogról beszél, hiszen Anglia volt az, aki erőszakkal foglalta el a spanyol Gibraltárt, az olasz Máltát, az egyiptomi Alexandriát. Most van néhány tizesztendeje annak is, hogy Anglia lemezárolta Afrikában a búrokat és hogy Írországot erőszakkal megfosztotta szabadságától.”

Cikke további részében Göbbels propaganda-ügyi miniszter kijelenti, hogy ha Anglia kárt jelenlegi politikája mellett, akkor a német birodalom kénytelen lesz az Angliával szemben tanúsított eddigi politikáját alapos revízió alá venni, mert Anglia jelenlegi politikájában a német birodalom népének természetes biztonsága veszélyeztetését kell látnia. Göbbels cikke még megállapítja, hogy a versaillesi szerződésnek az volt a célja, hogy örökös rab-szolgasorsra kényszerítse Németországot. Németország azonban most igyekszik a versaillesi szerződés megalkotóinak hibáit fokról-fokra kijavítani. Anglia és Franciaország nem mondhatja, hogy nem működött közre ennek a szerződésnek a létrehozásában. Mi megértjük, hogy ők rosszemmel nézik, ha téves munkájukat

zió alá venni, mert Anglia jelenlegi politikájában a német birodalom népének természetes biztonsága veszélyeztetését kell látnia. Göbbels cikke még megállapítja, hogy a versaillesi szerződésnek az volt a célja, hogy örökös rab-szolgasorsra kényszerítse Németországot. Németország azonban most igyekszik a versaillesi szerződés megalkotóinak hibáit fokról-fokra kijavítani. Anglia és Franciaország nem mondhatja, hogy nem működött közre ennek a szerződésnek a létrehozásában. Mi megértjük, hogy ők rosszemmel nézik, ha téves munkájukat

a történelmi események kiigazítják. De mit akarnak az erkölcs örökös emlegetésével? Angliában és Franciaországban sokkal súlyosabb eseményeket látunk. Megsemmisült most már az a terv, amelyet a versaillesi békeszerződésre alapítottak. A lehetetlen tervek, amelyek állandó feszült légkörrel borították be Közép-Európát — megsemmisültek. Ausztriának a birodalomba való visszatérése, a szudétánémetek kérdésének megoldása, valamint a Csehország és Morvaország feletti német protektorátus létrejötte mind olyan olyan történelmi események, amelyek vérontás nélkül valósultak meg. Ez a tény a legjobb bizonyíték. A mi erkölcsünk a mi igazságunkon nyugszik. És az, aki igazságunkat kétségbevonja, megsérti erkölcsünket. Mi azt kívánjuk, hogy Európában egyszer tiszta és igazságos helyzet kerüljön uralomra. Ezekre az új alapokra helyezzük mi az új békét.

A londoni román követ tanácskozásai a külügyi hivatalban.

Londonból jelentik: Tilea Viorel londoni román követ kedden hosszas tanácskozásokat folytatott az angol külügyi hivattal. Ugy tudják, hogy Tilea szerdán București-be utazik.

Feszült várakozás Olaszországban

A sajtó megállapításai a francia hadiállapotról és az angol diplomácia németellenes akciójáról

Rómából jelentik: Az olasz politikai köröket feszült várakozás jellemzi, de nincs nyugtalanság, se izgalom. Az olasz néphangulat mindenesetre óriási érdeklődéssel várja Mussolini vasárnap este jelzett beszédét. Az „Informazione Diplomatica” azt írja, hogy a francia-olasz kérdés addig esedékessé nem válik, míg a spanyol kérdés elintézve nincsen. A külügyi félhivatalosnak ebből a megállapításából arra következtetnek, hogy a Duce vasárnap nem teszi szóvá a francia-olasz viszályt, illetve az olasz követeléseket nem fogja még felsorolni.

Az olasz sajtó figyelme különösen két dologra fordul behatóbban. Az egyik Franciaország hatalmas arányú háborús előkészülete és a másik Anglia diplomáciai akciója. A „Lavoro Fasista” megállapítja, hogy Franciaország hadiállapotban van. Felkészülése azonban nem a középeurópai események miatti akcióra irányul, hanem a további események során várható fejlemények ellen kíván védekezni. A „Tribuna” idézi a „Daily Express” című angol konzervatív vezető lapot, mely eddig a németekkel való kiegyenlítés ügyét tárgyilagosan szolgálta. Most ez az angol lap is nyíltan bevallja, hogy Anglia a Németország bekerítésére törekszik. Az olasz lap ebből a jelenségből is következtetve

A fasiszta nagytanács keddi esti ülése elítélte a demokrata államok németellenes szövetkezését

Kimondotta, hogy rendületlenül ragaszkodik a Róma-Berlin tengelyhez

Rómából jelentik: Kedden este tartotta ülését a fasiszta nagytanács. Mussolini a nagytanács ülésén részletes jelentést tett a nemzetközi helyzetről. A kérdéshez hozzászólt Ciano külügyminiszter, Balbo tábornagy, De Bono és Grandi londoni olasz nagykövet. A fasiszta nagytanács egyébként az ülésről hivatalos jelentést adott ki. E jelentés szerint a fasiszta nagytanács veszedelmesnek tekinti a demokrata államok legújabb szövetkezését, mert azok nem a béke, hanem a háború előkészítésére irányulnak. Kijelenti a nagytanács, hogy a közép-európai feszültség oka a versaillesi szerződésekben keresendő. A nagytanács kimondotta, hogy továbbra is tökéletes ra-

gagazkodással rendületlenül kitart a Berlin-Róma-tengely mellett.

gaszkodással rendületlenül kitart a Berlin-Róma-tengely mellett.

Attolico berlini olasz nagykövet Hitler kancellár személyes üzenetét viszi Mussolininek.

Londonból jelentik: Londonban nagy fontosságot tulajdonítanak Attolico berlini olasz nagykövet római útjának. A nagykövet ugyanis hétfőn kihallgatáson jelent meg Hitler kancellárnál. A kihallgatáson Ribbentrop külügyminiszter és Göring porosz miniszterelnök is jelen voltak. Londonban úgy tudják, hogy Attolico nagykövet Hitler személyes üzenetét viszi Mussolininek arról, hogy a német vezérkancellár milyen állásponton helyezkedik a francia-olasz viszály kérdésében.

Moszkva hivatalos nyilatkozatot adott ki az általa javasolt nemzetközi értekezlet ügyében

Moszkvából jelentik: Hivatalos orosz részről nyilatkozatot adtak ki, különböző, a külföldi sajtóban megjelent hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint a szovjet kormány bizonyos ígéretekkel tett volna nyugati szomszédainak. Hivatalosan hangsúlyozzák, hogy nem helytálló az a külföldi jelentések sem, amelyek szerint Moszkva nemrégiben támogatást ajánlott volna fel Varsónak és Bucurestinek támadás esetére. Sem Lengyelország, sem Románia nem fordult a szovjet kormányhoz ilyen kéréssel és nem értesítették azt valamilyen, őket fenyegető veszélyről. A nyilatkozat szerint az angol kormány március 18-án azt kérdezte Moszkvától, hogy milyen álláspontja van ilyen eshetőséggel szemben. Moszkva azt javasolta, hogy hívjanak egybe értekezletet a legjobb érdekelt államok Anglia, Franciaország, Lengyelország, Románia, Törökország és a szovjet részvételével. Az ilyen értekezlet a legjobb alkalmat szolgáltatná arra, hogy tisztázzák a viszállyt.

vinov választ a cseh—morva terület megszállását közlő német jegyzékre. Litvinov válasza — írja az „Izvesztia“ — nemzetközi jelentőségű.

A „Tas“ szovjet távirati iroda jelentése szerint az „Izvesztia“ vezércikke foglalkozik a közép-európai eseményekkel és hangoztatja, hogy azokkal szemben a szovjet-politikusok nem maradhatnak közömbösek. A lap nagy meglepetését fejezi ki azzal a jegyzékkel kapcsolatban, amelyben Lit-

Nemzeti koncentrációs kormány alakul Lengyelországban

Hudson angol államtitkár Varsóból továbbutazott Moszkvába

Londonból jelentik: A Daily Telegraph varsói jelentése szerint Sklatkovszky lengyel miniszterelnök kormánya rövidesen lemond. Az új kormány elnöke Sosnovszky tábornok lenne, ki a lengyel hadsereg főparancsnoka. Úgy tudják, hogy Sosnovszky kormányában több ellenzéki képviselő is helyet kap és így az új kormány nemzeti koncentrációt fog létrehozni. Beck külügyminiszter az új kormányban is megtartaná tárcáját.

Varsóból jelentik: Hudson angol államtitkár, ki Anglia kelet-európai gazdasági politikája megvalósításáért tesz most körútát a együtt a legújabb német bekerítési tervet is propagálja, egy napig időzött a lengyel fővárosban. Hosszabb megbeszélése volt a gazdasági szakminiszterekkel és Beck külügyminiszterrel. Kedden Varsóból továbbutazott Moszkvába.

A lélek ittmarad

Írta: Pásztor József

Mikor az író barátjának hirtelen halála hírért meghallotta, megdermedt. Egy héttel ezelőtt volt nála és órákig hallgatta mélyeséges figyelemmel, amint felolvasta neki új regénye és színdarabja tervét.

A barát néhány halk észrvevétel tett. Nem várta, hogy az író meghallgassa vagy tapogatózó javaslatát elfogadja és mégis az történt most is, mint mindig, hogy az író a megjegyzések felett gondolkodott és a barátja tanácsa szerint javította ki a vázlatokat.

Ilyenkor a barát lelkét — ha elismerésre nem is számított — mindig boldog nyugalom és megelégedés árasztotta el. Természetesnek találta, hogy zárkózott, rejtőzködő élete csak tétovázó kísérelte az író lendületes szárnyalásának.

Az író barátai, akik jól ismerték azt a mély lelki kapcsolatot, ami a két ember között volt, sorban adták most a kilincset egymásnak és meghatottságtól terhesen, mintha összebeszéltek volna, mondogatták az írónak:

— Neked kell mondani a gyászbeszédet.

— Az író rámeredt az elsőre.

— Sohasem mondtam gyászbeszédet.

A másik hamarosan jött az első után és mintha a közvéleményt tolmácsolta volna, erőlyesen hangsúlyozta:

— Meg kell tenned. Mindenki mondja, hogy ez a te feladatod. Talán nem is tudod, hogy mennyire szeretted?

Az író szempillája átnedvesedett és halk remegéssel szólalt meg:

— Tudom. Bár megvallom, nem voltam érte hálás soha. És ez most nagyon fáj.

— Mindent megtett érte. Ha egy köteted megjelent, beköszölte vele a várost. Végtelen meggyőző erővel tudott rólad beszélni.

Egy pillanatra elhallgatott, aztán ráemelte tekintetét az író arcára és bátorosan szavakkal mondta:

— Hiszen tudom... tudjuk, hogy ő adta a pénzét párizsi tanulmányaidhoz is.

Az író testén reszketés futott végig.

— Ez igaz — susogta —, hát mit tegyek?

A másik fájdalommal melegséggel az író szemébe nézett.

— Hidd el, azért nem írt, hogy fellépése ne zavarja barátságokat. Ez volt életének legnagyobb áldozata!

Belenézett szomorúan az író szemébe és halk, kérő hangon kérdezte:

— Hát vállalod?

Az író törten, ólomsúlyal a lelkén, felelte:

— Vállalom.

A gyászbeszéd rövid volt, de fájdalmasan közvetlen. Az író sohasem érezte még így az emberi közös sors, a veszteség mélységét, mint most. Megtépedve, megrázva, összeomolva beszélt. Már a tízedik sornál nem olvasta a szöveget. Kurta, gyötrelmes feljajdulások robbantak ki ajkán, a lelke mélyéről felfakadva, a lappangó és leplezett érzések fel-fellobbanó tüzeiben megfürödvé, amikor egyszerre elöntötte a könny az arcát. Eltalált és azt hitte, most elakad a szava és nem tudja beszédét befejezni. De hirtelen feleszmélt a ráismerés,

a megalázkodás gyöttrődéséből. Folytatta a beszédet, elhalkult, reszkető szavakkal, fojtott zokogással, feltépve fájdalomtól a szeretet melegségét, amit a sikeres fölény sohasem engedett megnyilatkozni.

Mikor befejezte beszédét, elámulva nézett körül. Mindenki bánatába burkolózva csüggesztette le a fejét.

— Szép volt! Gyönyörű volt — szólt valaki. Köszönjük valamennyien... Látszik, hogy szeretted!

Hetek teltek el, az író a tollat kezébe sem vette. Csak botorkált és tétovázott. Kinek beszéljen a közlés boldog lelkesülttségével terveiről, készülő írásairól? És kinek olvassa fel, ha valami a lelkén átgötrödvé papírra kerül? Ki lehet az, akinek szeliden hajló karja öt hittel, bizalommal, őszinte rajongással fogadja? Ki lehet az, aki csak melegséget, szelid érzéseket mutat és aki a kis elbotlásokból, apró csüggedésekből feiemeli?

És ahogy elfutottak a napok, behullva a végtelenség titokzatos mélységeibe és az elhunyt barát távolabb került, földöntúli fátylakba burkolózva, annál jobban szentelődött meg emléke előtte.

Egyik délután az író kiment a temetőbe a barátja sírjához. Meglepetéssel pillantott egy nőre, aki egyedül állt a sírnál s fejét mélyen meghajtva, kezét összekulcsolva imádkozott. Az író pár perce állt már ott, belesüppedve a fájdalomba, amikor a szent csöndből és magánosságból föleszmélve, a nő arcára pillantott, aki ebben a pillanatban emelte fel a fejét. Most felismerte a gyászruhás nőt.

Ez frissen felesengő, szomorú hangon szólt hozzá:

Lebrun francia köztársasági elnök és felesége Londonban

Az állomáson a királyi pár fogadta őket. — Bonnet külügyminiszter a francia államfő kíséretében

Londonból jelentik: Lebrun, francia köztársasági elnök és felesége Párizsból kedden délelőtt negyed 10 órakor elindult Londonba. Bonnet francia külügyminiszter és az elnökségi hivatal több vezető tisztviselője kíséretében. A pályaudvaron megjelent Daladier miniszterelnök, a kormány tagjai s az angol nagykövetség egész személyzete.

A francia államfő a „Cote d'Azur” hajón kelt át a La Manche-csatornán hat angol torpedóromboló kíséretével. A gőzös a hadihajók kísérete mellett déli 12 óra 55 perckor futott be a

Doveri kikötőbe. Itt az angol király képviselőiben a gloucesteri herceg szállott fel a fedélzetre és üdvözölte a francia államfőt. A kikötő ügyi tisztviselőket adtak le. Lebrun elnök és kísérete Doverből külön vonaton folytatta útját Londonba. Itt a Victoria-pályaudvaron VI. György angol király, Erzsébet királyné, a királyi család tagjai, az udvari főméltóságok, Chamberlain miniszterelnök, Halifax külügyminiszter, az angol kormány tagjai és számos angol állami előkelőség üdvözölte a magas vendégeket. A szívélyes üdvözlések után udvari díszhintókon a menet a Buckingham-palotába hajtatott.

A királyi pár díszvacsorája Lebrun és felesége tiszteletére

Az angol király pohárköszöntője a világbéke együttes elősegítéséről szólott

Londonból jelentik: Az angol királyi pár kedden este ünnepi vacsorát rendezett Lebrun köztársasági elnök és felesége tiszteletére.

— Maga is? Nem vettem eddig észre.
Az író bólintott.
— Bocsánat, én sem... A gyászruha és fátyol elváltoztatta.
A leány megigazította a sírra helyezett friss virágot. Felegyenesedett, az író felé fordult és szeliden szólott:
— Menjünk.
Lépegettek lassan egymás mellett. Nem szóltak. A földre néztek. A bánat rájuk terjesztette nehéz szárnyait, de nemsokára a leány lelkében rés támadt és a fejét lassan megemelve mondta:
— Valami mondanivalóm volna. Tudja-e, hogy ő mennyire ragaszkodott magához... hogy nagyon szeretete magát?
Az író a leány felé pillantott s halkán felelt:
— Tudom.
— A leány arcán pír lobbant.
— És vajjon azt tudja-e, hogy engem is szeretett?
Az író szomorúan bólintott.
— Csak akkor sejtettem meg, amikor maga nem fogadta el közeledésemet... És csak azon esodálkoztam, Évike, hogy magát feleségül nem vette?
A leány mélyen sóhajtott.
— Elmondtam neki egyszer, hogy maga is szeret, amit ő is észrevett... Ugylátszik — szinte hitetlen, de így volt — nem akart fájdalmat okozni magának, vagy nem bírta el azt a gondolatot, hogy esetleg miattam magával kellett volna szakítania... Ez az egész.
Az író riadtan, meghökkenve nézett a leányra.
— Hát így volt?
— Így — felelte a leány.
Az íróból zaklatott, fájdalmas lánggal tört ki:
— Sokat kell találkozunk. Érzem!

sasági elnök és felesége tiszteletére. A lakomán VI. György angol király pohárköszöntője az angol-francia barátságról.

— Gyakran ünnepeltük a francia-angol barátságot, azonban nagyobb őszinteséggel sohasem,

Cseh és német hivatalos nyelv Prágában

Morvaországban rendeletet adtak ki, hogy állambiztosok nem szólhatnak bele a magángazdaságok ügyvitelébe

Londonból jelentik: Prágai jelentés alapján közlik az angol lapok, hogy Klapka, Prága város főpolgármestere hétfőn körrendeletet adott ki a város közigazgatási hatóságaihoz a hivatalos nyelvről. Eszerint a cseh főváros önkormányzati hivatalaiban további rendelkezésig a cseh és a német lesz a hivatalos nyelv.

mint ezekben a percekben, — mondotta a király.

Ezután a demokrata államok szabadságszeretéről és egyetértéséről beszélt és hangsúlyozta, hogy a demokrata államok mindég a béke ügyét szolgálták és minden alkalmat felhasználtak a feszült nemzetközi helyzet békés megoldására. Az olyan rend azonban, amelyik nem veszi figyelembe ezeket a dolgokat, megsérti a demokrata államok eszményét. Elmondotta ezután az angol király, hogy Franciaország népét utazása alkalmával módjában volt megismerni. Ugy Franciaország, mint Anglia kormányát egyformán a becsület, az igazságosság, az emberi múlt és egymás tiszteletbentartása iránti elvek vezérlik és egyformán kívánják a békét és a szeretet diadalmát. Végezetül megállapította az angol király, hogy az angol-francia államszövetség lényegesen elősegíti a világbéke létrehozatalát.

Prágából jelentik: Morvaország közigazgatási főnöke rendeletet adott ki, amelyben megtilt mindenféle jogtalan beavatkozást a gazdasági ügyekben. Sehol sem szabad állambiztosokat, ellenőröket ki nevezni különféle üzemek vagy magánvagyonok ellenőrzésére. Vonatkozik ez a rendelet a zsidóvagyonokra is. A rendelet kihirdetése után azonnal érvénybe lépett.

A litván kormány visszavonta a saját katonaságát a Memel-vidékről

A német önkormányzati terület felszabadítás előtt

Kovnoból jelentik: A litván kormány elrendelte a Memel-vidék katonai kiürítését. A Memel-vidékről kivont katonaságot a litván határra rendelik. Különben a Memel-vidék és Litvánia határainak megerősítése lázas ütemben folyik. Litvániában szerdára virradó éjszaka kihirdették az ostromállapotot. A litván kormány azzal magyarázza az intézkedéseket, hogy

egyres litván alakulatok forradalmi megmozdulásokra készülődnek és az ország belsőrendjének megőrzése végett volt szükség az intézkedésekre.

(A Memel-vidék külön német önkormányzat alatt álló területe volt eddig Litvániának. Litvánia a korábbi években többször megkísérelte a Memel-vidék önkormányzata megszüntetését. Azonban a memeli lakosság szívesen ellenállott, s a hágai nemzetközi bíróság is megállapította, hogy a litván kormány megszüntető intézkedései a nemzetközi jogot sértik. Azóta a memeli önkormányzat helyreállt, s most a jelek arra mutatnak, hogy a litván kormány nem kívánja tovább is e vidéknek Litvániához való tartozását. Viszont a litván lakosság nemzeti hangulata régebbi — ugylátszik — elégedetlenek kormányaiknak a Memel-vidékről lemondani akaró elhatározása miatt.)

XII-ik PIUS pápa

Öszentsége

magasztos, lélekemelő beszédei, amelyeket pápai legátusi minőségében az az eucharisztikus világkongresszuson elmondott, valamint a róla és magáról a kongresszusról készült több száz gyönyörű

EUCHARISZTIKUS EMLÉKBUM

értékét, mely nemrég került Romániában forgalomba és amely megrendelhető az

ECCLESIA könyvkereskedésben

Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 1

A díszes kiállítású album ára 420 lei, plus 30 lei portó.

A nagy érdeklődésre való tekintettel még ma adja fel megrendelését.

A leány megrebbenve nézett reá.
— Kell? Miért?
— Hogy öröla beszéljünk.
És meghatottan tette hozzá:
— Hogy legyen az életnek valami értelme.
A leány szelid, szomorú mosollyal nézett a férfira s muffedjában nyugtalanul mozdultak meg ujjai.
— Igen — csendült meg a szava. — Igaz van. Egyébként tartozom magának egy vallomással. Azt hittem, hogy maga nem szerette őt... azaz, hogy nem szerette úgy. De amikor végighallgattam a sírnál, fájdalmas, zaklatott, gyönyörű beszédét, megkönnyebbültem.
Az író arcáról a bánatos fátyol oszladozott.
— És bennem — kezdte fájdalmasan csillogó szemmel — amikor most a hangját újra hallottam — egyszerre ezer emlék rajzott fel, az együtt töltött szép időkből.
A leány szelid mosollyal kérdezte az író:
— Mit ír most?
— Semmit... Talán többé nem is fogok?
A leány tágranyilt szemmel nézett az íróra. A pupillái sötétkék fényben tüzeltek.
— Ó, dehogyl! — csengett fel a hangja. — Hiszen magának ez a legelső. Mindennél több!
A leány hörpintett az éles levegőből s az író felé fordulva mondta:
— Valamit gondoltam. Tudja mi lenne szép? Ha megírná őt. Talán elhinnék akkor, hogy ilyen is van? És maga is megbékélné.
Az író szeme elfátyolosodott, szíve hevesebben vert. Kezét a leány felé nyújtotta.
— Köszönöm. Megpróbálom. Talán igaz van? Ó is megbocsánatán nekem. Igen. És itt lebegne a lelke közöttünk. Sokáig. Örökre.

Gayda, a csehek vezére

Hitler kancellár a csehek vezérévé nevezte ki Gaydát tábornokot, aki oroszországi szereplésével vívott ki nevet magának. Gayda volt ugyanis — miként ismeretes — az oroszországi cseh légiók parancsnoka.

Gayda eredete nincs teljesen tisztázva. Ő azt állítja magáról, hogy 1892-ben, február 2-án született Cattaróban és a morvaországi Gavában végezte az elemi iskolát és algimnáziumot, majd a cattaroi vártüzérségnél szolgált. A háború alatt mint zászlós átpártolt a montenegrói hadsereghez, ahol egy ideig szolgált, majd az oroszországi szerb önkéntes hadtest kötelékébe lépett és 1917 januárjától 1919-ig a szibériai cseh légióhoz tartozott és haditénykedésének eredményeként szakaszparancsnokból egészen vezénylő tábornokig vitte.

Ezzel szemben Gayda ellenfelei azt állítják, hogy csak a gavaei algimnáziumot látogatta és 1908—1910 között a csehországi Wotitzban egy drogériában gyakornokoskodott. 1910-ben bevonult és az őrmesteri rangig vitte, majd 1914-ben Skutariban mint droguista telepedett le. A háború kitörésekor szabályellenesen zászlós lett és montenegrói fogságba került, ahol orvosnak adta ki magát. Ilyen minőségben került Odesszába, ahol a szerb önkéntes hadtestnél mint egészségügyi százados teljesített szolgálatot.

Gayda katonai karrierje.

Még a mai napig sem sikerült senkinek teljesen és megbízhatóan felállítani Gayda curriculum vitaejét. Annyi tény, hogy Szibériában oroszlan-része volt a csehszlovák légiók megszervezésénél. Először Kolesakkal együtt operált, majd elvált tőle és Vladivosztonon keresztül, Kínán át, 1920-ban tért vissza Európába. Szibériában tábornokká nevezték ki és ilyen rangban vette át a csehszlovák hadsereg. Utólagos kiképzetése céljából, három évre, 1920-tól 1923-ig a párizsi école de guerret és a marsalli tanfolyamot látogatta. 1924—1925 között Gayda hadosztályparancsnok volt Kassán és Kelet-Szlovákiának területparancsnoka 1925-től kezdve a vezérkar főnökének első helyettese és 1926-ban a vezérkar főnöke.

Gayda személyileg sohasem lépett előtérbe, a cseh fasiszták mégis vezérüknek tekintették. 1926 júliusában ellenfelei azt a vádat hozták fel ellene, hogy franciaországi tanulmányideje alatt az oroszoknak katonai titkokat árult el. Ezt a vádat egy Kratochwill nevű ezredes már régebben hangoztatta Gayda ellen. Gaydát a vád hatása alatt szabadságolták és vizsgálatot indítottak, amelynek eredményét hivatalosan 1926 augusztus 6-án hozták nyilvánosságra. Eszerint nem forgott fenn olyan tényállás, amely bírólagon üldözendő büntetőcselekményt képezne. Közölte a hivatalos jelentés azt is, hogy Gayda tábornok kérvényezte és egészségi állapotára való tekintettel orvosi vizsgálatot kért, hogy nyugalmába mehessen és ennek a kérelemnek felettes hatóságai eleget tettek. Ennek következtében Gaydát 1926 augusztus 14-én nyugdíjazták. Az ellene felhozott vádak miatt — amely a francia kormányt is arra készítette, hogy hivatalosan érdeklődjen Prágában, — hogy titkokat árult el az oroszoknak és lépéseket tett, hogy az orosz hadseregbe léphessen,

Gayda pert indított Kratochwill ezredes és annak Solowjev nevű orosz tisztiszolgája ellen.

A per tárgyalása folyamán újabb vádakot hoztak fel Gayda ellen és általa közölt életrajzi adatait is erősen kétségbe vonták. A pert fegyelmi eljárás követte, amelynek folyamán Gaydát 1926 december 22-én degradálták és negyed nyugdíjának elvesztésére ítélték. Gayda fellebbezett az ítélet ellen. Kratochwill ezredes és tisztiszolgáját a csehszlovák külügyminisztérium állítása dacára, hogy bizonyítékok vannak Gaydának az oroszokkal folytatott tárgyalásairól, mégis elítélték.

Előbb vezér, majd tartalékos „közlegény.”

Gayda katonai karrierjének derékbatörése után a politika terére lépett. 1927 januárjában, Brünnben a fasiszták első vezérükre választották. 1927 augusztus 23-án a cseh fasiszták megrohanták Szavában Vorel dr miniszterelnök lakását abból a célból, hogy a Gaydára vonatkozó aktákat szerezzék meg. Gaydát több ízben a rendőrségre idézték s kihallgatták és ideiglenesen erős őrizet alá helyezték. 1928 január 18-án a katonai fellebbviteli bíróság közölte ítéletét, amely súlyosabb

volt, mint az első, mert nyugdíját még jobban lecsökkentette, tábornoki rangjától megfosztotta és utasította a katonai hatóságokat, hogy mint tartalékban levő közlegényt tartsák nyilván.

A Szavaugyben a prágai hadbírósg egyik tanácsa 1929 június 19-én Gaydát kéthavi súlyos börtönrre ítélte. Az 1929. évi őszi választások idején Gaydát Stribnyvel és Pergler dr-ral együtt a „Kötött jelölő listák elleni liga” képviselőnek választotta. 1920-ban a legfelsőbb prágai semmitőszék Gayda felfolyamodását elutasította. Gayda a Sajava-ítélet ellen is felfolyamodással élt, amelyet

a Brünni semmitőszék olyképpen módosított, hogy Gaydát cselekvő és passzív választójogától is megfosztotta. Ennek következtében Gayda elvesztette mandátumát s ama jogát, hogy erősen lecsökkentett tábornoki nyugdíját élvezze. 1932-ben a pankrázi fegyházban ülte le a Szavava-perből kifolyólag reájamért kéthavi börtönbüntetését.

Hetven háborús kitüntetés.

Gayda mindezek ellenére továbbra is az oroszországi cseh légiók tábornokának és az orosz hadsereg vezérezredesének mondotta magát. Gaydának nem kevesebb, mint hetven háborús kitüntetése van, köztük az angol Bath-érdemrend és az antant valamennyi nagy rendjele. Kolesak leányát vette feleségül és a házasságból két gyermek származott. Gayda kezdetől fogva nagy ellensége volt Benesnek.

Fel, az Örökvárosba!...

Nagy zarándoklat indul a pünkösdi ünnepekre Rómába.

Fiedler István megyéspüspök főpásztori szózata a zarándoklatról

Nagyvár ad. Saját tud. Mint lapunkban már ismételtén hírt adtunk róla, az idei év pünkösdjére Erdély katolikusai nagy zarándoklatot rendeznek az Örökvárosba, hogy hódoljanak Krisztus új földi helytartója, XII. Pius pápa előtt és az új Szentatya áldásában részesüljenek. Rómából nyert értesítés szerint pünkösdkor előreláthatóan nagy ünnepek lesznek a Szent Péter templomban s ez a körülmény a zarándoklatot még idősebbé teszi. A zarándoklat megrendezését a szatmári és nagyváradi egyházmegyei kebelében működő Actio-Catholica és a Mária-Kongregációk vállalták magukra s ezek megbízásából egy külön bizottság intézi Fiedler István megyéspüspök legfőbb védnöksége alatt, aki a zarándoklatot személyesen fogja a Szentatya színe elé vezetni. A zarándoklathoz természetesen Erdély bármely részéből lehet csatlakozni: a megyés főpásztor a zarándoklat ügyében külön főpásztori szózatot is intézett híveivel, amelynek szövege a következő:

Kedves Híveim!

A Szentlélek Ur Isten ünnepére kedves híveimmel és híveimért Rómába akarok zarándokolni.

A váradi és a szatmári hívek hódolatát akarom bemutatni XII. Pius pápának. Az ő áldását akarom kérni a két egyházmegye papjai és hívei számára.

A szent helyekre zarándokolunk, hogy hitünkben megerősödjünk és a hit ellen elkövetett bűnökért engesztelést nyujtsunk.

Erre a szent zarándoklatra főpásztori szeretettel meghívlak titeket. Örülök, ha minden egyházközségből legalább 1—2 buzgó lélek, férfi és nő, résztvenne a zarándoklatban. Nagyon szép volna, ha ifjak és hajadonok is résztvennének, hogy az ifjúság nevében hódoljanak a Szentatya előtt. Ha még fiúk és leányok is jöhetnének, annak különösen örülne a Szentatya.

A zarándoklatot az Actio Catholica és a Mária-kongregációk szervezik. Az Actio Catholica Credo-bizottsága és a Mária-kongregációk vezetősége legyen rajta, hogy minél több résztvevő legyen.

Összes kedves híveimet kérem, hogy lelkiileg mindnyájan vegyenek részt a szent úton. Imádsággal, jó cselekedetekkel és aláztsággal zarándokoljanak velünk. Húsvétől pünkösdig kü-

lönösen szent napok vannak. Azokat a gyermekeket, kik először járulnak a szent Áldozáshoz, kérem: imádkozzanak értünk, úgyszintén azok, kik bér-málásra készülnek. Én is imádkozni fogok értök.

Rómában a Szent Péter-templomban alkalmas napon és órában közösen fogunk szentmisét hallgatni és a szent Áldozáshoz járulni. Ugyancsak meg fogunk jelenni a Szentatya előtt, hogy áldásában részesüljünk.

Az Örökvárosban elzarándokolunk a nevezetesebb templomokba, így Szent Pál főnséges bazilikájába, a Szent Jánosról elnevezett lateráni bazilikába és a Boldogasszonyról elnevezett bazilikába. Ugyancsak meglátogatjuk azt a szent helyet, amelyet sok ezer vértanu vérevel szentelt meg (Colosseum), nemkülönben az őskeresztények istentiszteleteli és temetkezési helyét, a katakombákat.

Utközben Velencében Szent Márk gyönyörű templomát, Firenzében pedig a Dómot és a Szent keresztől elnevezett templomot nézzük meg.

A zarándoklat május 23-án, pünkösdi előtti kedden indulnak Oradeáról és pünkösdi utáni pénteken, június 2-án, a hónap első péntekén, érkeznek Oradeára, hol szent Áldozással fejezik be a zarándoklatot.

Az utazási költség az egész útra 4950 Lei. A plébános urak bővebb felvilágosítást adnak.

Oradea, 1939. március 19.

† ISTVÁN
püspök.

Cronin:

Ezt látják a csillagok...

A világhírű szerzőnek ez a főmunkája az angol bányavidéken játszódik le. Mély és megható emberi sorsok sokasága adja meg az átalakuló angol világbirodalom tökéletes karképét. Ritkán látott be valaki annyira a hatalmas birodalom belső válságainak titkaiba, mint Cronin, aki a változó földi sorsokat a változatlanul örök csillagok fényénél mutatja be. — Cronin embereket alkot; embereinek sorsa valóság, minden tettük mély szűkegességből ered és ezért, életük az egész emberiség tipikus vonásait tükrözi. Humor és tragikum váltogatják egymást könyvében és ért hozzá, hogy mindkettőből tökéleteset nyujtsion.

A könyv ára füzve 314 lei, kötve 414 lei.

A két tengely

Írta: Csiszár Béla

Nem állítható, hogy az a nemzedék, amely most éli életét a földgolyón, szűkölködőnek viharzó történelmi eseményekben.

Alig egy éve, hogy Európa egy este még Ausztriával feküdt le, másnap pedig már azzal ébredt, hogy „finis Austriae”, azaz vége Ausztriának. Alig fél éve, hogy a legnagyobb háborús veszedelmek viharzóttak végig a világon s másnap már Münchenbe indultak Európa négy vezető hatalmának államférfiai. Még fél éve sincs, hogy megtörtént a bécsi döntés. S most újból a történelem viharzó forgatagába kerülünk. Szlovákia kikiáltotta függetlenségét, a történelmi Cseh- és Morvaország eltűnt a térképről. A Kárpátukrajnának nevezett államalakítási kísérlet is már a múlté. Ha nem csal a diplomáciai barométer, a francia-olasz viharzónában is igen viharelőtti a csönd. Aki tehát élni akarja szívjából a történelmet, nem panaszkodhat, van élnivalója és csodálkozni-ivalója bőségesen.

Alig élt még nemzedék, amelyre záporserűbben zuhogtak volna az események, mint a miénkére. De tévedne az, aki ebben az eseményzuhatagban véletlenül látja. A korszak a Berlin—Róma-tengely korszaka. Amióta ez a társulás fennáll, a változások és az események nyomon követik egymást. A sztatikus helyzetre visszahatásként a dinamikus korszak érkezett el. Ez a korszak roppant érdekesen fejlődik 1936 óta, amikor a Berlin—Róma-tengely megszületett. A más két nyugati nagyhatalom, Franciaország és Anglia kezdetben a teljes tagadás álláspontjára helyezkedett a két „proletár” nagyhatalommal szemben. Előbb Németországgal igyekeztek elbánni, majd Olaszországot próbálták a Népszövetség megtorlási intézkedéseivel az abszín hadjáratban megbuktatni. Egyik kísérlet se sikerült. Ellenben a megpróbáltatás alá vett két központi nagyhatalom felismerte közös érdekeit és rövidesen összefogott, hogy közösen harcolja ki azokat a jogokat, amelyeket külön-külön megtagadtak tőlük. Az összefogás sikerült s a két fasiszta nagyhatalom nagy erőt képviselve lendült neki, hogy túlsúlyba jusson és életigényeit megvalósítsa. Ezzel szemben a nyugati nagyhatalmak sokáig nem tudtak egységre jutni s ekként megegyezésre jutni a Berlin—Róma-tengely hatalmaival. Anglia hajlott ugyan az egyezkedésre, Franciaország azonban mereven visszautasította az engedményeket. A további kudarcok végül is arra bírta őket, hogy összefogva próbálják megakadályozni az olasz-német sikereket. Ekkor alakult meg angol kezdeményezésre a London—Páris-tengely. De már késő volt. A korábbi tengelyhatalmakat többé nem lehetett megállítani útjukon. Megtörtént a német újrafegyverkezés kinyilvánítása, a Rajnavidék megszállása, majd az Anschluss.

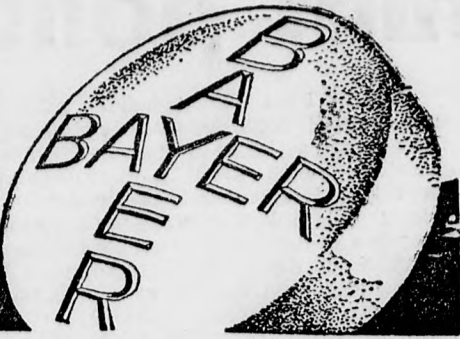
A London—Páris-tengely most, miután elkészült a kollektív megegyezéssel, a Berlin—Róma-tengely hatalmait szétválasztani igyekezett. Előbb Németországot környékezte meg, de amikor Németország nem volt hajlandó lemondani törekvéseiről, akkor a London—Páris-tengely a véleménye szerint könnyebb diót, Olaszországot választotta ki célpontjául. Olaszország magasabb céljai érdekében, szívesen egyezett ki Angliával, de nem volt hajlandó egyezkedni Franciaországgal és méginkább nem volt hajlandó elszakadni társától. München meghozta a rég óhajtott francia-német kibékülés okmányát, de már nem sokat változtatott a helyzeten. A francia-olasz ellentét újabb viharzónát teremtett s azóta az események nyílegyenesen fejlődtek Csehszlovákia kikiáltásáig. Azt hiszik, hogy Olaszország már a közeli napokban átnyújtja ultimátumát Franciaországnak s azután a két ország ellentétei békésen vagy háborús eszközökkel, de mindenképpen rendeződni fognak.

A két tengelyhatalom közt egyelőre most a diplomáciai állóharc folyik. A Berlin—Róma-tengely eszköze különben sem a harc és a háború, ezt eddig már elégszer bebizonyította. Ez éppen azok tehetik, akiknek kezében fegy-

Nagyon fontos!
ASPIRIN

csak tablettákban

Utasson vissza minden port, mert ASPIRIN csak tablettákban kapható! És minden ASPIRINtablettán látható a „Bayer»-kereszt!

ver van és rendelkezésre áll minden erő. A nyugati tengely most gyengébb, de ez már nem tart sokáig. A közép-európai tengely állítólag még ezt az időt akarja kihasználni, hogy érdekeinek kielégítését kikényszerítse. Olaszország földközi-tengeri, Németország pedig gyarmati követeléseit mindenképpen rendezni akarja s a számla benyújtása előreláthatóan nem várta magára sokáig. Természetesen a nyugati tengely se maradt télen s eddig is felhasznál minden rendelkezésére álló erőt arra, hogy a német-olasz tengelyhatalmakat megakassza előrenyomulásukban. Legfőbb eszköze ma még — a pénz. Fegyverkezése elkészt és rohamléptekkel se hozható be a közép-európai tengely fölényre. Ezért Anglia és Franciaország, mint a két nagybirtokos-hatalom elsősorban ezt a rendelkezésére álló erőt használja ki; Anglia rohamra indult Közép- és Kelet-Európában, de a Balkánon is a német és az olasz befolyás megbénítására. Az elért eredményeket és a roham menetét csak jelezzük, de részletezni nincs terünk. Mindenesetre azok a változások, amelyek több államban az utóbbi időben kormány- és rendszerváltozás formájában beállottak, ennek a visszahatásnak a következményei. Amerika is ezért csatlakozott szorosan a demokráciákhoz. Anglia azonkívül követeket, ügynököket, szépasszonyokat és előkelő előadókat is küld a veszélyeztetettnek hitt zónákba, hogy hódítsanak és visszafoglalják a tért. Spanyolországban a demokráciák szintén felvették a harcot, de úgy látszik, még korántsem döntöt-

te el az arany a harc sorsát. A London—Páris-tengely Washington támogatásával megerősítve ma már minden vonalon felvette a harcot ellenlábasával. A demokráciák barátai azt hitték, hogy némely jelenség már azt bizonyítja, hogy a Berlin—Róma-tengely tévesztett alakulat. A csehországi események azt mutatják, hogy ezt a tengelyt korán próbálták eltemetni. S hiába próbálnák a jólismert recepttel ellentétet szítani a két hatalom között, mert ezek mindketten jól tudják, hogy együttesen érhetik csak el nemzeti céljaikat, külön-külön le kellene mondaniok az élet minden jogáról.

A két tengely ma erős harcot kezdett egymással. Nem tudja senki annak kimenetelét, de a nemzetközi barométerek nem jósolnak háborút. A két tengely erős harcot indított Nyugat- és Kelet-Európa meg-, illetve visszanyerésére: kétségkívül minden térfoglalás a másik pozíció-vesztése. De megvan a remény arra, hogy amikor a két front kellő egyensúlyba került egymással, mégis visszatér Európa nehezen nélkülözött békéje és kellő egyensúlyi helyzete. Az, ami ma folyik Európában, voltaképpen nem más, mint a nagy kiegyenlítés folyamata. A nagy kiegyenlítődésnek el kellett jönnie előbb-utóbb. Ez a korszak, amelynek gyermekei vagyunk, ezt a feladatát éli most. Nem szabad neheztelnünk, ha egymásra torlódo eseményeivel túlságosan igénybeveszi életképességünket, türelmünket, felfogó akaratainkat és kényszeríti, hogy teljes átéléssel érezzük az események sodró folyamatát.

A madridi Nemzetvédelmi Tanács békeajánlatára rádióüzenettel feleltek a nemzetiek

Az üzenet ez: Ha a köztársaságiak békét akarnak, akkor nincs tárgyalásra szükség, hanem adják meg magukat

Burgosból jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint a nemzetiek rádiójában kedden nyilatkozatot olvastak fel válaszul a madridi Nemzetvédelmi Tanács békeajánlatára. A nyilatkozat kimutatja, hogyha a köztársaságiak békét akarnak, úgy semmiféle tárgyalásra nincs szükség. Elegendő

a föltétlen megadás. Azokban a tartományokban, amelyeket a nemzetiek visszafoglaltak, Franco tábornok nemzeti hatóságai biztosították a békét minden olyan lakos számára, aki büntényt nem követett el. Franco tábornok a jövőben is így jár el. Tárgyalásokról azonban szó sem lehet. A Nemzeti Spanyolországnak kötelessége, hogy teljes győzelmet arasson, mert hatalmas áldozatokat hozott és mérhetetlen veszteségei voltak. Egyedüli megoldás a teljes megadás, mert a többi megoldások csak későbbi zavarokat vonhatnának maguk után.

Zsigray Julianna:
Erzsébet királyné

Ennek a könyvnek minden oldala zengő útra forró drámaiság. Pillanatig sem szűnik meg benne a feszültség, az érdekesség. Nincs egyetlen üres pillanata, egyetlen megindulás nélküli sora Zsigray Julianna szeizmográfhoz hasonlóan érzékeny tróli szótára. Hősnőjében teljesen fellelvadó, megértő nőessége, kultúrása és forró élő nyelve a paratlanul gazdag témából elbűvölő művet alkotott.

Ara díszkötésben 288 lei és portó.

Kezdődik a támadás Madrid és vidéke elfoglalására.

Burgosból jelentik: Franco tábornoknak a madridi központi terület elleni támadása a jelek szerint küszöbön áll. A madridi kormány nem hajlandó teljesíteni a megadásra vonatkozó feltételeket s így a nemzeti csapatok megindítják a támadást. Katonai szakértő véleménye szerint a hadműveletek legfeljebb másfél, vagy két hónapig fognak tartani.

Polyák István:

A pápaság, mint politikai tényező

XII. Pius koronázása alkalmával negyvennél több külföldi küldöttség jelent meg a Szent Péter bazilikában. A küldöttségeken kívül a diplomáciai kar is teljes létezésben vonult fel. A képviselt államok nagy része nem katolikus. A pápa koronázása ezek számára tehát inkább politikai eseményt jelentett. Ezért nem lesz érdektelen ez a cikksorozat, amely a pápaságot, mint újkori politikai tényezőt világítja meg. Már csak azért sem, mert egyre nyittabban beszélnek egy közeli békekonferenciáról, amelyet XII. Pius fog egybehívni. Ezt azonban csak teljes fenntartással említettük meg.

I. A pápa, mint szuverén uralkodó

A lateráni egyezmény alapján kialakult új pápai „állam”, a Vatikánváros, nemcsak az Egyház és Olaszország viszonyában jelentett új államot, hanem a nemzetközi jog számára is. Ez a kis állam közjogi szimbólum és biztosíték, amely a pápa egyetemes lelki hatalmát a nemzetközi érintkezések ma kialakult rendszerébe kapcsolja be. Ha ezt a mai állapotot az 1870 és 1929 közötti nyílt római kérdés állapottal hasonlítjuk össze, amikor pápai állam területileg nem létezett, felmerül az a kérdés, hogy a pápa szuverenitását lényegében és kizárólagosan mi alapozza meg? Az a kis állam, amelyet a lateráni egyezmény kanyarított ki a szent Róma legszentebb területéből, vagy az 1860 és 1870 előtti jóval nagyobb területű államok?

Súlyos tévedés lenne ezt hinni. Az ősi pápai állam és a mai Vatikánváros csak közjogi szimbóluma és biztosítéka a Szentszék szuverenitásának. Egyáltalán nem lehet tehát magával a szuverenitás lényegével azonosítani. Ez a lényeg szellemi és sokkal állandóbb, mint az állam területe.

1870 és 1929 között, amikor már nem volt pápai állam és még nem volt Vatikánváros, a Szentszék gyakorolta — jogilag és tényleg — szuverenitását a nemzetközi politikai életben. Ez a szuverenitás továbbra is léteznék, még ha mai biztosítékát, a Vatikánvárost, a történelem alakulása meg is semmisítené és nem következne utána hasonló intézmény.

A pápaságnak, mint politikai hatalomnak a vizsgálata tehát elsősorban azt a kérdést veti fel, hogy milyen különbséget kell tennünk

állam és szuverén-hatalom

között. Elméleti fejtegetés helyett célravezetőbb néhány gyakorlati tény megemlítése.

1847 decemberében az akkori francia miniszterelnök, Guizot, levelet intéz Pellegrino Rossiohoz, Franciaország szentszéki követéhez. Guizot világosan kifejti a pápai állammal való jogi véleményét. A pápai állam, szerinte egy jogi és tényleges szellemi adottság — „une condition immatérielle ac droit et de fait” — amely a pápa egyetemes és független nemzetközi helyzete magyaráz meg. Olyan szellemi adottság, amely számára a területi állam csak külső, átható biztosíték. „Ez az — folytatja Guizot levelében — ami a pápai államot jelenti, a szellemiekben gyakorolt szuverenitás.” Egy kis állami terület felett gyakorolt szuverenitásnak csak az a célja, hogy a Szentszék szellemi szuverenitásának méltó és független gyakorlatát biztosítsa.*

1870 után a megszorításra és fogadásra leginkább kísérelt olasz közjogi elismeri a pápa szuverenitását akkor, amikor a területi biztosítéktól — egyesek szerint lényeges alaptól — önmaga foszlott meg.

* Thureau-Dangin. Histoire de la Monarchie de Juillet, VII. K. Old. 275.

1870 szeptemberében indították el a Visconti-Venosta-féle körlevelet, amely az egyházi állam erőszakos elfoglalásával kapcsolatban biztosítja a hatalmakat, hogy a pápa továbbra is sérthetetlen szuverén marad. Ugyanezen év októberében Viktor-Emmánuel királyi dekrétumot ír alá, amelyben elismeri a pápa méltóságát, sérthetlenségét, a szuverén uralkodó minden személyi kiváltságát. Ez az 1871-iki olasz garancia-törvény értelme is. A pápa személye sérthetetlen; ellene elkövetett merénylet egyenlő a király ellen elkövetett merénylet; az olasz állam olyan tiszteletben részesíti a pápát, mint más katolikus uralkodót; a Szentszék mellett akkreditált diplomaták kiváltságát a nemzetközi jog szerint állapítja meg.

Röviden: Olaszország hivatalosan és kifejezetten elismer, elfogad egy tény, a pápa független szuverenitását a nemzetközi jog alapján ekkor, amikor ennek területi alapja nem volt.

Még világosabb 1882-ben a francia miniszterelnök, Duclerc, beszámolója a kamarában, mert összehasonlítja az 1870 előtti és utáni helyzetet: „Azon események előtt, amelyek világi hatalmától megfosztották, a pápa 2-3 millió ember politikai uralkodója volt. Azt hiszik, hogy a hatalmak ehhez az uralkodóhoz küldötték el követeiket? Franciaország sohasem küldött követet a pápához, mint a pápai állam uralkodójához. A követek a szuverén Pápa, egy politikai nagyhatalom képviselője mellett vannak.

Kérdem tehát önöket, hogy a pápai állam megszűnésével csökkent-e a pápa politikai hatalma? Ugy vélem, hogy mindenki előtt kétségtelen a Szentszék csorbitatlan politikai hatalma, amely éppen olyan nagy ma, mint 1870

előtt volt. A pápa tehát az a szuverén főpap, az a politikai nagyhatalom, amelyhez a többi európai nagyhatalmak elküldik követeiket. Ezért küldték tovább a pápai állam megszűnése után is.”

A pápa és az első hágai békekonferencia

Az első hágai békekonferencia (a pápa szerepéről egy következő cikkben részletesen), 1899-ben ült össze. Ezen a békekonferencián foglal állást közvetve a nemzetközi jog a pápa politikai hatalmával szemben.

Kétségtelen, hogy 1870 után nem létezett a pápai állam, mivel az újkori közjogi meghatározás szerint nem lehet államot terület nélkül elképzelni. A terület ugyan nem tartozik az állam lényegéhez, hanem ebből a lényegből folyó szükséges tartozék, azonban a teteles jog nem ismer területnélküli államot. A hágai békekonferencia egyezményének hatvanadik szakasza a nemzetközi konfliktusok békés elintézéséről intézkedve intézményesíteni akarta a békekonferenciákat, amelyen az egyezményes és meghívott „államok” vennének részt. Nyilvánvaló, hogy az „állam” szó lehetetlenné tette volna a jövőben a pápa részvételét. Ezért Renault francia jogász fáradozására az „államok” szó helyett a „hatalmak” kerül az egyezmény szövegébe.

Semmi kétség tehát aziránt, hogy a pápaság politikai hatalmat jelent a nemzetközi jog szerint akkor is, amikor nincs független területe, nincs „állama.”*

1901-ben a pápai lobogó miatt keletkezett konfliktusban a francia kormány a pápa szuverenitása alapján foglal állást. Delcassé, a Valdek-Rousseau-kormány külügyminisztere közli a Szentszékkel, hogy a pápai lobogó, ha nem is egy államé, mégis szuverén hatalom lobogója.**

* Yves de la Brière: Organisation internationale et papauté souveraine.

** Revue d'organisation et de défense religieuse. 1911. VI. K.

Négyszáztízezer leit sikkasztott a városi vállalat nyugdíjas könyvelője

Temesvár. Saját tud. A városi téglagyárnál nagyarányú sikkasztás nyomára jöttek. A városi vállalat Husz Hugó nevű ellenőrének és könyvelőjének letartóztatták. Előbb a város vezetett vizsgálatot, amelynek megállapítása szerint Husz az utóbbi két és fél év alatt négyszáztízezer lelet károsította meg az üzemet.

A sikkasztást úgy követte el, hogy számos téglaeladást nem vezetett be a könyvekbe s a befolyt pénzzel sem számolt el. Husz Hugó az ügyészségen való kihallgatásakor beismerte bűnösségét, de hozzátette, hogy a pénz egy részét Buna Dimitrie volt téglagyári igazgatónak adta. Ezt az állítását a vizsgálat során nem lehetett beigazolni. Mindazonáltal Buna ellen

is megindították az eljárást. Eljárást indítottak Raica Gheorghe és Ghiuchici Gheorghe volt igazgatók ellen is, a hiányos ellenőrzés miatt.

Érdekes, hogy Husz Hugót már 1938 elején nyugdíjazták s azóta is, fizetés nélkül, a helyén maradt. Az ügyvel a vádtanács is foglalkozott már és Husz Hugó letartóztatását meg erősítette.

Időjárás

A bucaresti időjárás kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Az idő kissé felhősebb lesz, az éjszakai fagy erős marad.

TAVASSZAL

a természet kizöldül,
felvidulunk

Dreher-Haggenmacher sörből!

Márciusi sörök frissen csapolva
mindenütt kaphatók!!

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

A TÜRÖK KÖVET DISZLAKOMÁJA
GAFENCU KÜLÜGYMINISZTER TISZTE-
LETÉRE. Bucuresti. Saját tud. Suphi Tanriocer
török követ és a felesége kedden diszlakomát
rendezett Gafencu külügyminiszter tiszteletére,
amelyre meg volt hívva a román társaságok
több előkelő személyisége is.

Zürichi nyitás: Párizs 11.77 fél, London
20.83, Newyork 444 háromnegyed, Brüsszel
74.82 fél, Milánó 23.40, Amsterdám 236, Berlin
178.25, Varsó 83, Belgrád 10, Bucuresti 337.

EGYMILLIÓ LEIT KAPOTT AZ ASTRA
A TÁRSADALMI SZOLGÁLAT CÉLJAIRA.
Bucurestiből jelentik: Cornateanu földművelés-
ügyi miniszter, az Astra egyesületnek egymillió
leit adományozott. Ismeretes, hogy a társadal-
mi szolgálat programjának végrehajtásával Erd-
élyben az Astrát bízták meg. Az egymillió leit
a művidék lakossága gazdasági helyzetének
megjavítására fordítják.

Beszűntették a Párizs-Bucuresti légljárá-
tot. Bucurestiből jelentik: Az a repülőgép,
amelynek tegnap délelőtt Baneasából Párizs
felé kellett volna elindulnia, nem szállt fel. A
Bucuresti-Párizs közötti repülőforgalmat
újabb intézkedésig beszüntették. Ezen a vonalon
hetenkint háromszor közlekedtek a gépek.

ORVOSKONGRESSZUS A BÁNSÁG-
BAN. Temesvár. Saját tud. Az orvosi kamara
szombat és vasárnap orvoskongresszust rendez,
amely főként számos orvosi szakelőadásból áll.
A műsoron egy bécsi egyetemi tanár, valamint
egy bécsi egyetemi magántanár neve is szerepel.

Előpták az amerikai haditengerészet titkos
filmjét. Newyorkból jelentik: Bostonon 600 méter
hosszu, nagyfontosságú haditengerészeti fil-
met loptak el Allen Dunning tengerésztiszt gép-
kocsijából, több titkos okirattal és hadihajóépí-
tési tervvel együtt. Az ismeretlen tettes felfeszít-
tette az őrizetlenül hagyott gépkocsi ajtaját, mi-
alatt Dunning egy tengerészből mulatott. A
film a legutóbbi tengeri hadgyakorlatoknak szí-
goruan tiútkölt részleteit ábrázolta; a filmet tar-
talmazó öndobozon ez a felírás volt látható.
„Titkoe! Az Egyesült Államok haditengerészeté-
nek tulajdona!” A rendőrség kétségbeesetten ke-
resi a tettest.

MEGBÜNTETIK A TESTI FENYÍTÉKET
ALKALMAZÓ TANITÓKAT. Aradról jelentik:
A Marostartomány helytartósághoz számos panasz
érkezett be elemi iskolai tanítók ellen, akik bán-
talmazzák a tanulókat és testi fenytéseket alkal-
maznak velük szemben. A helytartóság szigorú in-
tézkedések fogantatását rendelte el a tanítók
ellen, akik a jövőben hasonló eszközökhöz folya-
modnak.

Nyolc bánági község villamosítását hagy-
ta jóvá a legfelsőbb elektrifikálási tanács. Bu-
curestiből jelentik: Az ország egyes vidékeinek
villamos erővel való ellátását intéző legfelsőbb
tanács Bunescu Alexandru vezértitkár elnök-
letével ülést tartott, melyen számos község elek-
tromos erővel való ellátását mondotta ki. A ha-
tározatok értelmében jóváhagyta a következő
nyolc bánági község villamos erővel leendő el-
látására kiírt árjegyzéket: Chiziteu, Ictar, Bu-
dintz, Nagytopolovác, Suetra, Rékás, Izvin és
Remete. Jóváhagyta a bizottság hat dambovita-
megyei község electromos szolgáltatásának ter-
vezetét, valamint a leégett, de ötéleége akara-
tából ismét felépített Diosti község electromos-
eágallatát való ellátásának tervezetét is.

TESSITORI NORA SZAVALÓESTJE. Buda-
pestről jelentik: Tessitori Nora az ismert erdélyi
előadóművész nő hétfőn este a Zeneművészeti Fő-
iskola dísztermében nagyszerű szavalóestet tar-
tott. A műsoron Áprily, Reményik, Bartalis, Tom-
pa, Kádár és Szentimrei verseket, valamint fiatal
magyarországi költők verseit adta elő művészi si-
berrel. A budapesti lapok egyhangú elismeréssel
írnak Tessitori Noráról

Súlyosan elítélték a galati vasúti katasztrófa okozóit

Az állomás volt főnökhelyettese 6 évi, a volt forgalmista
5 évi börtönt kapott

Bucuresti. Saját tud. A galati katonai tör-
vénysszék kedden délután hozott ítéletet a fre-
catei-i vasúti szerencsétlenség okozóinak ügyé-
ben. Juncu Constantint, a galati állomás volt
főnökhelyettesét hat évi börtönre és a bíró-

sági költség megtérítésére ítélte, továbbá Gri-
gore Vernavát, a frecatei-i állomás főnökét és
Petru Rusniacot, ugyanez állomás volt forgal-
mi tisztviselőjét öt évi börtönre ítélte.

ROMÁNIÁBA ÉRKEZETT A PÁRIZSI
SEGÉDPÜSPÖK. Temesvár. Saját tud. Ked-
den a Szimplon-expresszrel átutazóban Temes-
várra érkezett Beaussart párizsi segédpüs-
pök. A pályaudvaron a hatóságok képviselői
fogadták. A római katolikus püspökség részé-
ről Korner József dr általános püspöki hely-
nök jelent meg. A vendég püspök a Szimplon-
expresszrel továbbutazott Bucurestibe.

Bucuresti. Saját tud. Kedden este az északi
pályaudvarra Bucurestibe érkezett Beaussart,
Páris segédpüspöke. Az állomáson Cisar ér-
sek, a nunciatura képviselője, egy francia kö-
vetségi tanácsos és a bucuresti katolikus pap-
ság fogadta. Beaussant segédpüspök a nuncia-
turán szállt meg.

HATMILLIÓ FRANKOS ÉKSZERLOPÁS
TÖRTÉNT PÁRIZSEAN. Párizsból jelentik: A
francia főváros rendőrségét szenzációs ékszer-
lopási ügy foglalkoztatja. Felows ismert nagy-
iparos felesége feljelentést tett, hogy neully-i
villájából ismeretlen tettesek hatmillió frank
értékű ékszert elloptak. A lopási ügy igen
rejtélyes, mert a villába, amelyben 25 főnyi
személyzet tartózkodott, idegen nem juthat-
ott be.

XII. PIUS PÁPA ARCKÉPE. A közeli
napokban megjelenik XII. Pius pápa Őszent-
sége nagyalakú, gyönyörű, mélynyomós
arcképe, amely nem hiányozhat egy erdélyi
katolikus otthonból sem. A béke nagy feje-
delme, XII. Pius pápa nemes arcvonásai te-
kintsenek le a munkából hazatérőkre és az
otthonban megpihenőkre. A gyönyörű képet
bárki könnyen megszerezheti, mivel finom
kartonon mindössze 30 leibe kerül, portóval
együtt. Megrendeléseket előre is elfogad a
„Magyar Lapok” kiadóhivatala.

Halálozás. Szabó Ferencné 63 éves korában
Nagyváradon meghalt. Temetése március 23-án
d. u. 5 órakor lesz az olasz temetőben. — Özv.
Szilágyi Jánosné 79 éves korában Nagyváradon
meghalt. Temetése március 23-án lesz d. u. fél
3 órakor az olasz temető Haller-kápolnából.
„Caritas”.

* TAVASSZAL mindenkinek ételtője DRE-
HER HAGGENMACHER MARCHIUSI SÜRE!
Mindentűt kapható!

Ha léghuzatba kerül...

Ez az úr léghuzatban áll. Ha nem dör-
szöli be magát Carmol-al, hogy
elejét vegye esetleges gripának, hűlésnek
vagy idegfájdalmaknak, úgy rosszul fog
járni.

* Carmol a legjobb bedörzsölőszer meg-
hűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és táz ellen

Csehszlovákiai menekültek utaztak át Dé-
ván. Saját tud. Három gépkocsival menekültek
érkeztek Cseh-Szlovákiából Dévára s itt meg-
szálltak az egyik szállóban. A menekültek:
Haimata Voislau földbirtokos, Cluis Asindol
mérnök, mindketten Prágából, továbbá Hondela
George villamosmérnök Brünnből és Alexius
Francisc prágai magánzó. Valamennyien a cea-
lájukkal együtt érkeztek, összesen nyolc sze-
mély utazott a három gépkocsin. Déváról Jugo-
szlavia felé vették útjukat.

Meghalt az utolsó hunyadmegyei magyar
főispán felesége Budapesten. Nagyklóptivai
Pogány Béláné született Szlocsányi
Margit életének 63-ik, boldog házasságának
45-ik évében a napokban Budapesten elhunyt.
Pogány Béla volt Hunyadvármegye utolsó
magyar főispánja. Felesége annak idején
élenk részt vett a megye társadalmi életében
s mindenütt tisztelték és szerették. Élenk te-
vékenységet fejtett ki a dévai katolikus Nő-
egylet munkájában is, sőt egyideig mint el-
nöknője tevékenykedett. Pogány Béla gyászá-
ban osztozik egész Hunyadmegye magyar kö-
zönsége.

EGYMÁSBAROHANT KÉT GÉPKOCSI A
SZAMOSFALVI VÁMNÁL. Súlyos kimenetelű gép-
kocsi szerencsétlenség történt kedden éjjel tájban
a szamosfalvi vám közelében. A „Cluj 944.” rend-
számot viselő magángépkocsi, amelyet Székely
István vezetett, a vámhivatal előtt teljes sebesség-
gel belerohant a vele szemközt jövő „Cluj 435.”
rendszámú, Ratiu Joan által vezetett magángép-
kocsiba. Az összeütközés következtében az egyik
gépkocsi két utasa, Filip Sándorné és Morar Mária
súlyosan megsérültek. Mentők szállították őket a
sebészeti klinikára, ahol megállapították, hogy
Morar Mária több oldalbordája eltört, míg
Filip Sándorné könnyebben sérült meg. A csak-
nem pozdorjává törött gépkocsikat tehergépkocsin
szállították a rendőrségre. A két gépkocsivezetőt
pedig őrizetbe vették. Csodálattal határos, hogy a
két gépkocsivezető nem sérült meg.

Radioaktív anyagok mesterséges előállítá-
sa. Kopenhágából jelentik: Bohr professzornak,
a kopenhágai egyetem tanárának az 1922-es fi-
zikai Nobel-díj nyertesének sikerült mestersé-
gesen előállítani radioaktív anyagokat cyclotro-
nenak elnevezett új készülékével. Negyven ton-
na súlyu hatalmas elektromágnes géberendezés-
ről van szó. Egemillió Volt feszültségű áram
alkalmazásával már az atommagok igen hatá-
sos bombázó tevékenységét sikerült elérnie.
Tizenöt óra alatt sikerült például a sodiumot
radiotívá változtatni. Az új felfedezés nagy
távlatokat nyit meg a gyógyászat számára, kü-
lönösen a daganatok gyógykezelése tekintetében.

LENINGRÁD KÖRNYÉKÉRŐL FÉLMILLIÓ
EMBERT TAVOLITANAK EL. Londonból ér-
kező hírek szerint a szovjet kormány Leningrá-
dot katonailag megerősíti. Evégből eltávolítják
a Leningrád környékén levő községek lakossá-
gát. Elsősorban a foglalkozás nélkülieket, azután
pedig a 60 éven felülieket költöztetik át az Ural
vidék környékére. Az eltávolításra kijelölt szemé-
lyek névsorát a GPU állította össze. A mintegy
félmillióra tehető lakosság eltávolítása már
megkezdődött, de ez nem ment simán, mert so-
kan ellenállottak és emiatt véres összecsapások
keletkeztek.

HALÁLOSVEGÜ GYERMEKCSINY. Nagy-
szebenből jelentik: Tragikus szerencsétlenség tör-
tént a napokban Hosman község elemi iskolájában.
Az egyik szünetben Nicolae Costea, negyedosz-
tályos tanuló az iskolaépület egy második emeleti
ablakából kihajolva tekintett ki az utcára. Egyik
osztálytársa, Joan Hancu tréfából felemelte az ab-
laktól kihajló fiú lábait. A gyermek egyensúlyát
vesztve, kizuhant az ablakon. Súlyos fejsérüléssel
beszállították a helységi kórházba s ott borzalmas
kínok után kiszenvedett. A hatóságok vizsgálatot
indítottak a szerencsétlenség ügyében.

Újabb skarlátos megbetegedések Szatmáron. Szatmárról jelentik: Mint ismeretes, a város területén nemrég skarlátjárvány ütötte fel a fejét. A városi főorvosi hivatal dr. Boichis Gheorghe tiszti főorvos vezetése alatt mindent megtett a járvány leküzdése érdekében és ennek következményeképp a járvány valóban megszüntnek volt tekinthető. A városi főorvosi hivatalból nyert értesülés szerint az utóbbi napokban újabb két skarlátmegbetegedés történt Szatmáron. A járvány tovaterjedése érdekében a főorvosi hivatal megtett minden lehetőt.

KISIKLOTT A KASSAI GYORSVONAT. Kassáról jelentik: A kassai gyorsvonat kedden a hajnali órákban Hernádszany vasúti állománál eddig még ismeretlen okokból kisiklott. A mozdony kiugrott, fölborult és magával rántotta a szerkocsit. A szerencsétlenség következtében a mozdonyvezető és a fűtő szörnyethalt. Az utasok közül néhányan sebesülést szenvedtek.

VESZEDELMEZ TŰZ A TEATRUL COMÉDIE ASZTALOSMŰHELYÉBEN. Bucuresti. Saját tud. Kedden reggel a Teatrul Comedie asztalosműhelyében egy munkás vigyázatlansága következtében tűz ütött ki, amely gyorsan lángborította a tetőt is. A kivezényelt tűzoltók hamar eloltották a tüzet, de a szomszéd Majestic-szálloda és az ugyanítt levő közismert Polonyi-panzió lakói a rémület óráit élték át.

Megszökött az alkalmi hordár a mintakollektívával, de elfogták. Arad. Saját tudósítónktól. Lóbl Mózes csernovici utazó üzleti körútja során Aradra érkezett, ahol az üzletekben áru-mintákat mutatott be. Alkalmi hordárt fogadott, aki mintegy 15 ezer lej értéket tartalmazó bőröndjét vitte utána. A főútvonalon azonban az emberforgatagban az alkalmi hordár megszökött a bőrönddel. A károsult feljelentést tett a rendőrségen. Rövid nyomozás során sikerült a vakmerő tolvajt letartóztatni Boliac Stefan, a rendőrség emberei által jól ismert tolvaj személyében. Rejtekhelyén megtalálták az ellopott bőröndöt értékes tartalmával együtt. A letartóztatott Boliac Stefan átadták az ügyészségnek.

Nátha ellen Diana sós-borszesz bedörzsölés.

Elfogták Arad betörőit. Arad. Saját tud. Az aradi rendőrség emberei elfogták az utóbbi napokban elkövetett betörések és lopások tetteseit: Bozt Albert temesvári, Sárközi Sándor szebeni és Novák Sándor kisjenői cigányok személyében, akik „betörő-részvénytársaságba” (így nevezték önmagukat) tömörülve, hat rendbeli betörést és számos lopást követtek el. Az aradi rendőrségen még mindig folyamatban van bűnlajstromuk összeállítása.

Mit tart egy dandártábornok anglia legnagyobb bajának? Londonból jelentik: Lashington dandártábornok, az aldershoti rendőrbíróseg elnöke, sajtónyilatkozatában kijelentette: Angliának, az a legnagyobb baja, hogy az ifjabb nemzedék nem ismeri eléggé a pálcát. Középisikolás diákkoromban, mondotta a tábornok, két éven át mindennap megbotoztak, még ha nem is adtam rá okot és ez mindenesetre nagyon jót tett nekem; ma is legalább időről-időre alaposan meg kellene veesszóni a fiataliságot, hogy tudja mit jelent a testi fenyték.

JANINGS — ÁLLAM MŰVÉSZ. Berlinből jelentik: Emil Janings az ismert német filmszínész kitüntette Hitler kancellár. Megkapta a legnagyobb német művészeti kitüntetést az „állami művész” címet.

Két halálraítélt véres zendülést robbantott ki a fegyházban. Bombayból jelentik: Az indiai Patiala központi fegyházában véres fegyverzendülés tört ki. A főkolompus két halálraítélt rablógylkos volt: Katar Singh és Raunki. Azzal dísekedtek a fegyházi zárkában, hogy fegyvereiket szálláscsinálóknak küldik előre a mávilágra. A megbeszélte tervben a vezető fegyvertömög megtámadta és lefegyverezte az őroket, akiket saját turbánjaikkal kötöztek meg és kiszabadították a siralomházból a két halálraítéltet, kik a zendülők élére álltak. Négy óra hosszat tartott az irtózatos küzdelem; a fegyverek vasrudakkal, késekkel és fejszékkel harcoltak a fegyveresapat ellen. Csupán a helyszínrre siető nagyobb rendőresapatnak sikerült a zendülést levernie. A halálraítélt Raunki a harcban elesett, társa halálosan megsebesült.

Temetés. Coneff Demeter bolgár kertész, földbirtokos, 71 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése csütörtökön 2 órakor lesz a Decabal utca 16. számú gyászházban. (Erdélyi „Concordia“.)

Az angol férfilabdák kedvelőitől a nagyprussagnak. Londonból jelentik: Az angol férfilabdajátékosok vezetői „férfilabdai tanácsot” alakítottak, amely a férfilabdát legmagasabbfokú hivatalos fóruma lesz. A tanács komolyhangu nyilatkozatban hadat üzent a férfiak öltözködése terén újabban mutatkozó sajnálatos lomposágnak és kijelentette, hogy visszahódítja London számára „a férfilabdát Mekkája” büszke címet.

1800 KILOMÉTERES LOVAGLÁS — FA-LOVON. Sydneyből jelentik: Williamson Alfred 44 éves ausztráliai sportférfi fogadott, hogy Melbourneből Sydneyig és vissza „lovagol” falován, amely alá kerekese kocsolyákat erősít és lábaival löki magát előre. 1816 kilométernyi utat a fogadás értelmében 30 nap alatt kell megtennie. Melbourne sportkedvelő közönsége tekintélyes összegbe fogadott a szokatlan sportvállalkozás sikerére. A merész lovas a jövő hónapban gördül el útjára.

Nehéz idők járnak a kabuli rablókra. Az afgán kormány elhatározta, hogy ezer angol fontos alapot létesít azok számára, akiknek sikerül gonosztevőt a hatóság kezére juttatni. Az intézkedést a várakozáson felüli eredmény követte. Tucatjával érkeztek bejelentések a nyomozó hatóságokhoz és régóta eredménytelenül keresett rablókat sikerült buvóhelyükön elfogni. Így például feldezték egy rablóbarlangot, amelyben szinte mesészerű gazdag zsákmányt találtak. A nyomravezető nem járt rosszul, mert a kincsek közül tíz százalékot kapott. Mikor hire ment az esetnek egy bandita is jelentkezett és bűnbocsánat reményében, valamint a százalék fejében a bandafőnökét adta fel a rendőrségen. Ennek bandavezérnek a rejtekhelyén még a rablóbarlangban talált kincseknel is nagyobb értékű drágaságokat találtak. A banditák kiirtása most ezen a módon folyik tovább és a nyomozás munkájában minden nap újabb meglepetéseket hoz.

Érdekes jogi bonyodalmak Karátsonyi gróf egymillió váltói miatt

A pénztintézet a visszatartott váltókat, a volt intézeti ügyész pedig a honoráriumát követeli

Temesvár. Saját tud. Az Első Temesvári Takarékpénztár még annakidején Porumb Nestor dr volt ügyése ellen pert indított a törvényszéknél. A Takarékek öt váltót követel vissza a volt ügyésztől. A váltókat a pénztintézet az azóta elhunyt Karátsonyi Jenő gróftól kapta egymillió lej értékben, a pénztintézet és a gróf között folyamatban volt perrel kapcsolatban. A volt intézeti ügyész a bíróság előtt avval védekezett, hogy a Takarékek a gróf Karátsonyi-ügyből kifolyólag egy millió tiszteletdíjat ígért neki, de azt meg nem adta.

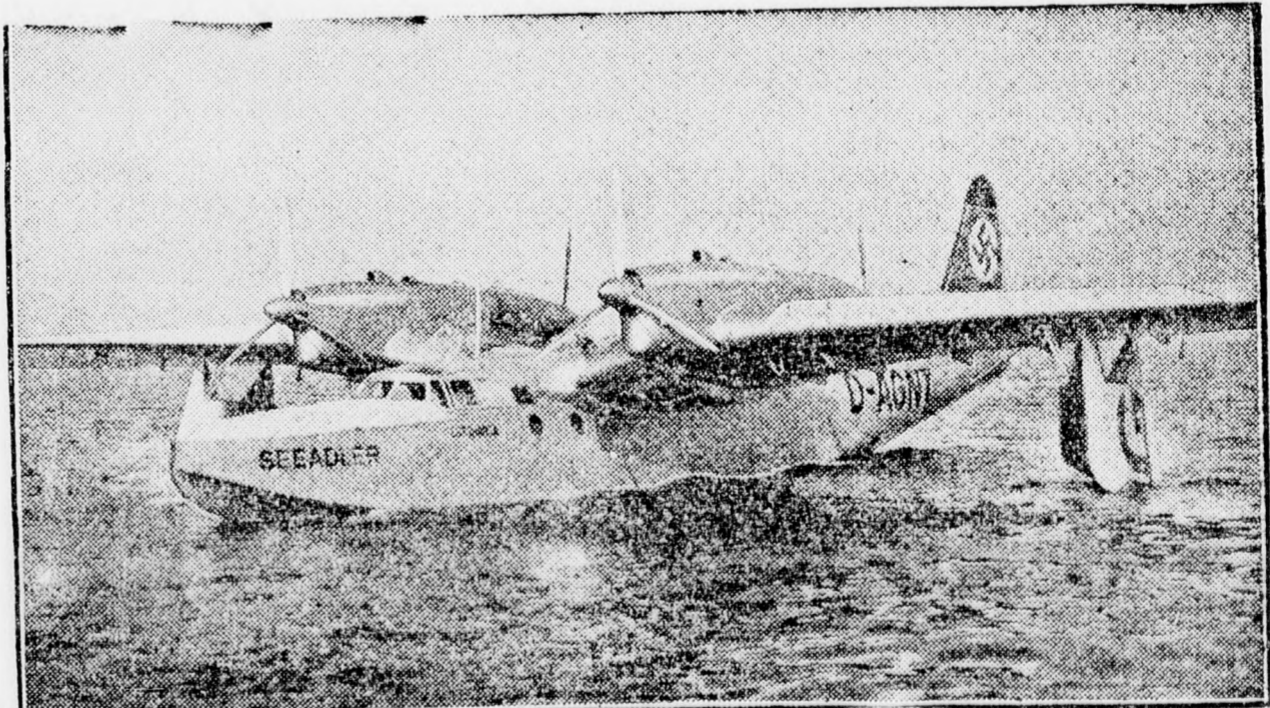
A törvényszék egyébként elutasította a keresetet azzal, hogy miután a bank és annak ügyéze között munkaszerződéses viszony állt fenn, ebben az ügyben a munkabíróseg illetékes a döntésre. Ezt az álláspontot másodfokon az ítélőtábla is magáévá tette ellenben a semmitőszék a Takarékek felebezése folytán kimondotta, hogy csupán Porumb dr. tiszteletdíjkövetelésének ügye tartozik a munkabíróseg elé, míg a

visszatartott váltók kérdésében a törvényszék hivatott ítélni.

A jogi bonyodalmak azonban ezzel még nem értek véget. A munkabíróseg még decemberben foglalkozott a most már Porumb dr. által a tiszteletdíj iránt beadott keresettel. Megállapította azonban, hogy az intézeti ügyész nemcsak alkalmazott, hanem igazgatósági tag is volt és ezért a munkabíróseg nem érezte magát illetékesnek az ügyben való ítékezésre. Egyben a perköltségek viselésére marasztalta el az ügyvédet.

Az ügyvéd felebezésére most a törvényszék mentesítette Porumb Nestort a perköltségek viselésé alól és tárgyalásra elfogadta a munkabíróseg ítélete elleni felebezést.

Megjegyzendő, hogy időközben a törvényszék a visszatartott váltókkal kapcsolatos perben Porumb dr-t kötelezte a gróf Karátsonyi-féle váltók kiadására. Ez ellen meg az ítélőtáblához felebezett az ügyvéd.

Német repülőgép, amely Chilébe repült, ahova gyógyszereket szállított.

75 százalékkal csökkentik az erdőkíhágásokra kirótt bírságokat

A király aláírta a rendelet törvényt

Bucuresti. Sajat tud. II. Károly király aláírta tegnap a rendelet törvényt, amelynek értelmében 75 százalékkal csökkentik a bíróságok által 1939 február 27-ig jogerős végzéssel kirótt és még be nem hajtott erdőkíhágási bírságokat. Kivételt képeznek e kedvezmény alól az erdőtulajdonos, vagy erdőkitermelő társaságok és erdőkitermelő vállalkozók.

Csak az állandó személyzet számára kell gázárlapot beszerezni

A nagyváradi munkásbiztosító hivatal közli: A gázárlapok beszerzéséről szóló korábbi hirdetmény kiegészítésére, kérjük, szíveskedjenek közölni, hogy a magánvállalatok csak az állandó jellegű személyzet számára kötelesek gázárlapot beszerezni, a többi személyzet számára a beszerzés kötszék szerinti.

Kérjük közölni ugyanakkor, hogy a mestermunkaadók a városokban a III., IV. és V. osztályban tartoznak a munkáspénztári járulékokat fizetni a szerint, hogy egyedül, illetve egy inassal dolgoznak-e (III. osztály) két inassal, illetve egy munkással (IV. osztály), vagy pedig több inassal és egy munkással (V. osztály).

A falusi mesterek a III. és IV. osztályba tartoznak.

Akik magasabb osztályba akarnak soroztatni, azok külön kérvényt kötelesek benyújtani.

RADIO

PÉNTEK, MÁRCIUS 24.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 A Sibiceanu-zenekar hangversenyének közvetítése. 19 Felolvasás. 19.15 Egyházi hangverseny az evangélikus templomból. 20 Felolvasás. 20.15 Filionescu zongoraművész hangversenye. 20.35 Közvetítés az Operából. A szünetekben hírek. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Zongoraszámkák. 13.40 Hírek. 13.55 Enekszámok. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.35 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Diákféltára. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Hanglemez. 18.25 „Az észti népművészeti kiállítás megnyitása és séta a kiállításon”. 19.20 Sportközlemények. 19.30 „Színésztréfák”. Csevegés. 20 Cigányzene. 20.40 „A magyar vers története” Előadás. 21.10 A Soproni Liszt Ferenc Zenegyesület hangversenye. 21.55 Hírek. 23 Hírek. 23.10 Jazzhármas. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 A 2. honvédegyesület zenekara. 1.05 Hírek.

Apróhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

május elsejére kétszobás utcai lakás. Nagyrad, Str. Take Ionescu 41. szám.

Utcai

két szoba, előszoba, és mellékhelyiségekkel együtt kiadó. Nagyvárad, Str. Bratianu 52.

Kettőszobás,

fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Vlahuta 44. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Spárgatövek,

elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Arpád szőlőjében. Nagyvárad, Cal. Ruinelor 1. (Petőfi-u. végén.)

Akik

magánházat, bérházat, szőlőt, birtokot eladni, venni akarnak, keressek fel Popovics irodát. Nagyvárad, Vlahuta-u. R. szám.

Százhuszréves Singapore,

a brit világlicodalam két világtengert ualá leghatalmasabb támaszpontja

Nemrég ünnepelte Anglia Singaporének, amelyet másképpen „Kelet Gibraltárjának” is neveznek, 120 éves „születésnapját.”

Amikor 1819-ben Sir Stanford Raffles, a brit kormány akaratának ellenére birtokba vette a malakkai félsziget déli csücskénél levő kis szigetet, akkor a világ még nem gondolta, hogy ezen a helyen az angolok a világ leghatalmasabb támaszpontját építik majd ki 20 millió font sterlingért. Abban az időben Singapore csupán a „kelet-indiai társaságot” érdekelte, hogy ez bázisát képezze egy Hollandia ellen megindítandó kereskedelmi hadjáratnak.

Sir Stanford Raffles neve úgyszólván feledésbe merült. Sirját nem díszíti emlékmű, csupán a singaporei kikötőben jelzi egy szerény kis márványtábla annak a nevének, aki elsőnek tette lábát mint „angol hódító” a kis szigetre.

A „hódító angol” azonban nem szorult rá arra, hogy nevét díszes emlékoszlopok hirdessék. Nevét később utódok számára állhatatosan őrizi Singapore, amelyet méltán nevezhetünk ma éppen geopolitikai fekvésénél fogva „két világtenger urának.”

Amikor Raffles a szigetre lépett, ott csupán halászkövek éltek. A csendes hódító szultánt szerzett a benszüllöttnek, akit előzőleg a Rio-szigetéről hozatott oda. Ezzel a szultánnal kötött Raffles szerződéseket, amelyek értelmében Singapore Nagybritannia tulajdonába megy át. A brit kormány ezt a szerződést csak öt év múlva ismerte el és akkor is nagy nehézségek árán. Akkor Singapore csak néhány kunyhóból állott, amelyet száznál is több külső szegény halászkövek laktak. Ma pedig, 120 év múlva a lakosság száma a félmilliót is meghaladja és a világ gumi- és cinkszükségletének kb fele a singaporei kikötőből indul hódító útjára. Az a néhány darab hatfontos ágyú, amely a régi Singaporét szerény földhalmoskák mögül védelmezte, ma félelmetes acélrengetegé nőtte ki magát. A „ma” Singaporéját a legnehezebb ütegek védik karöltve a legkorszerűbb hadirepülőgépekkel és haditengerészeti egységekkel. Lord Robertnek igaza volt, amikor kijelentette, hogy az európai civilizációnak sorsa egykor Singaporénál dől el és pedig egy olyan nagy csatában, melyet a világtörténelem eddig nem látott.”

Singapore jelentősége.

Ha a Távol-Kelet térképét jól szemügyre vesszük, akkor azt látjuk, hogy az Indiai-óceánból a Csendes-óceánba vezető legrövidebb út a malakkai félsziget mellett a malakkai szoroson át vezet keresztül. Ezzel tulajdonképpen már kifejezésre hoztuk Singapore hadászati, de egyúttal világpolitikai jelentőségét is. Singapore helyzete egyedülálló úgy hadászati, mint gazdaságpolitikai tekintetben, mert a brit indiai gyarmatokat úgy kelet, mint nyugati irányból várható támadások ellen védi. Földrajzi helyzeténél fogva mint a malakkai félsziget legdélibb csücskén felépített hatalmas tengeri légi és szárazföldi támaszpont, egyúttal világhatalmi választóvonalat is képez két világtenger: az Indiai- és a Csendes-óceán között. Singapore lövegei teljes mértékben uralják a malakkai szorost, amely a világegyetem legsűrűbb hajózási útvonala és legrövidebb összekötő útja a két óceánnak.

Singaporétól két irányban ágazik el a tengeri összeköttetések iránya: Észak-Kelet felé. Kelet-Ázsia irányában. Kína és Japán felé, délkeleti irányban pedig Ausztrália, Újzéländ és a déli tenger felé. Singapore előtt keresztveződnek tehát a keletnyugati tengeri összeköttetővonalak az Ázsia és ausztráliai északi déli irányokkal.

Különösen nagyfontosságú Singapore hadászati értéke a Távol-Kelet mai helyzetében, amikor a „Felkelő Nap országának” dinamikus erőkihatásai a Távol-Keleten befészkelte európai hatalmakat állandóan fenyegeti. A japánok eddigi hádműveletei azt mutatják, hogy a sárga vezérkar a hadszínteret állandóan kiterjeszteni és bővíteni igyekszik, így legutóbb Hainan-sziget elfoglalásával is, amely már a francia Indokína közelében van. Az sem titok senki előtt, hogy Japán nép-

feleslegének levezetése céljából ma is arra törekszik, hogy a Kínában folyamatosan levő fokozatos terjeszkedésével párhuzamosan a legelső kínákozó alkalmat megragadja a csendesóceáni szigetvilágba való betöréshez.

Ezek után nem lehet csodálkozni azon, hogy elsősorban Nagy-Britannia mindent elkövet indiai gyarmatállományának minden körülmények között való megóvására és az anyaországhoz vezető tengeri utak biztonságának fenntartására.

Ezt a célt szolgálják és szolgálják a jövőben is azok a hadgyakorlatok, amelyek, mint legutóbb is, a haditengerészet, a légi erők és a szárazföldi hadsereg bevonásával Singapore körül lezajlottak és amelyek eddig azt igazolták, hogy:

„Singapore bevehetetlen.”

Természetesen a brit hadvezetőség arról is gondoskodott, hogy Singapore támaszpontot más hasonló erődítményekkel kiegészítse, illetve megerősítse és biztosítsa. Ezt a célt szolgálja Honkong a Kína déli partjain levő brit sziklasziget is erődeivel, amely egyúttal igen fontos kereskedelmi központ is.

Nem lenne azonban teljes a brit távolkeleti védelmi stratégia, ha a Singaporétól északnyugatra fekvő Penang-ot nem erősítenék meg. Kiépítése hadikikötővé folyamatban van és így Penang-ot a malakkai szoros brit „előőrsének” nevezhetjük.

Penang jelentősége fokozottabbá válnék abban az esetben, ha a Kra féldnyelvet idegen hatalmak átmenetnének, mert ezáltal Singaporét hátában fenyegetnék és ezzel egyidejűleg veszélyeztetnének a brit indiai gyarmatok biztonságát is. Ilyen esetben Penang szerepe Singapore hátának biztosítása lenne.

Az eddig mondottakból tehát azt látjuk, hogy a rendkívüli megerősített Singapore tengeri és légi erők keleti irányban a Csendes-óceán, a Japán felé, mint északnyugatra az Indiai-óceán felé brit Birma irányában bármikor kitörhetnek és támadásaikkal minden ellenséget úgy kelet, mint nyugat felől távoltarthatnak.

Igy Singaporét a délázsiai brit védelmi rendszer legfőbb támaszának és magvának kell tekintelnünk, amely nemcsak offenzív kikötőbázis lehet, hanem egy tisztán defenzív védelmi rendszer kuleszpontja is.

Ny. L.

Onnek is szüksége van arra,

hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet!

Játszva és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül!

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk

könnyen

gyorsan

németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr Ernst Häckel tanár,

a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója, a báró Eötvös Coll. tanára írt.

Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte játszva akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg e művet, amelynek bővített, szöveggyűjtemél és a feladványok megfejlesztésével kiegészített

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

Ára tízve 200 lei és 10 lei portó.

LEGUJABB

Március 27-ikére összehívták a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal legfőbb nemzeti tanácsát

Bucuresti. Saját tud. Hivatalosan közlik, hogy a Nemzeti Ujjászületési Arcvonaláról szóló törvény idevonatkozó szakasza alapján a minisztertanács elrendelte, hogy március 27-én délután összehívják az Arcvonal legfőbb nemzeti tanácsát. A kormány tagjai ezen az ülésen mindegyik kiterjedő beszámolót fognak tartani.

A római francia nagykövetség katonai attaséja Mussolini személyes üzenetével Párizsba utazott

A Duce végső kísérletet tesz, hogy az északafrikai olasz követelések ügyében a francia kormánnyal békés megegyezésre jusson

Londonból jelentik: Londoni diplomáciai körökben a legnagyobb meglepetést keltett az a hír, hogy Lagradelles, a római francia nagykövetség katonai attaséja, kedden este elhagyta az olasz fővárost és rendkívüli megbízatással Párizsba utazott.

Londonban úgy tudják, hogy Lagradelles Mussolini személyes üzenetét viszi Párizsba. A duce ugyanis még az utolsó pillanatban megakarja kísérni Olaszország északafrikai követelésének tekintetében azt, hogy Franciaországgal békés megállapodásra jusson. Olaszország nem akarja elmulasztani az utolsó alkalmat sem, hogy Mussolini vasárnap őrési jelentőségű rádióbeszéde előtt érintkezést keressen az illetékes francia tényezőkkel. A londoni *Information* megállapítja, hogy Londonban rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak Lagradelles párizsi útjának és nem tartják kizártnak Olaszország és Franciaország között a megegyezést, mivel Olaszország a maga részéről hajlandónak mutatkozik Franciaországgal diplomáciai tárgyalásokba becsatlakozni és megadja a lehetőséget arra, hogy a két ország közötti viszály diplomáciai úton békésen rendeződjék. Ha ez megtörténne, Európa békéjének megszilárdítását jelentené.

Az angol kormány nem fogadja el a szovjet javaslatát a nemzetközi értekezletre vonatkozólag

Lengyelország visszautasítja az angol-olasz-francia-lengyel közös nyilatkozat tervét is

Londonból jelentik: Jól értesült angol politikai körök úgy tudják, hogy a szovjetnek a németellenes nemzetközi értekezlet összehívására irányuló javaslatát az angol kormány ebben a formában nem tudja elfogadni. Ehelyett egyelőre megelégszik azzal, hogy egy közös nyilatkozatot adnak ki, amelyet Anglia, Franciaország, Szovjet-Oroszország és Lengyelország írnának alá. A nyilatkozat tartalma az lenne, hogy a négy nagyhatalom olyan természetű egyezményt köt, mely szerint egymással azonnal tárgyalásokat kezdenek, ha valahol ismét politikai támadás történne. A politikai támadás fogalmát még nem tisztázták teljesen. De általában az a nézet uralkodik, hogy nem tekintik politikai támadásnak, ha Németországhoz visszacsatolják a Memel-vidéket.

A londoni politikai körök ujjában úgy vélik, hogy a négyhatalmi nyilatkozat létrejötte bizonyosra nem vehető. Az oka ennek az, hogy Lengyelország nem hajlandó lekötöni magát olyan nemzetközi akthoz, melynek éle Németország ellen irányul. Beck külügyminiszter kijelentette, hogy Lengyelországnak amúgy is szerződése van Franciaországgal és Romániával s ez főlegessé teszi újabb nemzetközi kötelezettség vállalását.

Londonból jelentik: A Manchester-vidék textil-gyárai elhatározták, hogy beszüntetik gazdasági kapcsolataikat Németországgal. A „Daily Express” szembeszáll ezzel a mozgalommal, rámutatva arra, hogy ennek a káros magatartásnak Anglia issza meg a levét, mert a je-

lenlegi helyzetben Angliának az az érdeke, hogy minél többet exportáljon Németországba.

Francia sajtóhang a szovjettel való szövetkezés ellen.
Párizsból jelentik: A „Jour” a most folyó diplomáciai tárgyalásokkal foglalkozva azt írja,

A litván kormány elhatározta, hogy beleegyezik a Memel-vidéknek Németországhoz való visszacsatolásába

A litván parlament tudomásul vette az elhatározást. — Németország biztosítja Litvániának a memeli kikötő használatát

Kaunasból jelentik: A litván minisztertanács Németország álláspontjára való tekintettel hozzájárulását adta ahhoz, hogy a Memel-vidék visszacsatlakozzék Németországhoz. A minisztertanácsnak ezt a határozatát a litván képviselőház tudomására hozták. Szerdán hivatalos litván küldöttség utazik Berlinbe, hogy a Memel-vidék visszacsatolásával összefüggő összes kérdésekre részletes megállapítást létesítsen. Szerdára virradó éjszaka a litván kormány nyilatkozatot tett közzé, amelyben értesítette az ország lakosságát, hogy *Urbsys* litván külügyminiszter az elmúlt napokban Berlinbe utazott, ahonnan kedden tért vissza és a keddi délutáni minisztertanácson beszámolt a Ribbentrop német külügyminiszterrel folytatott meg-

beszélései eredményéről. A beszámolóban elmondta, hogy Ribbentrop német külügyminiszter javaslatot tett a memelvidéki kérdés végleges rendezésére. Az egyetlen célszerű megoldásnak azt tartotta, ha a litván kormány beleegyezik abba, hogy a Memel-vidék visszacsatlakozzék Németországhoz. Ezzel Litvánia és a német birodalom baráti szomszédsága is létrejön. Ribbentrop hangsúlyozta, hogy a kérdés békés rendezése esetén Németország messzemenő méltányossággal biztosítja, hogy Litvánia gazdasági érdekei a memeli kikötőben tökéletesen fölkarolva legyenek. Hangsúlyozta Ribbentrop azt is, hogy a Memel-vidék lakossága 90 százaléknyiára német, s a visszacsatolással ennek a lakosságnak a kívánsága is teljesül.

hogy igazán nem lehet megérteni, vajjon Halifax angol külügyminiszter milyen sugallatra tette ismét szalonképessé a szovjet nagykövetet és miért kérte ki a londoni szovjet nagykövet véleményét a nemzetközi válsággal kapcsolatban. A szovjet azt hiszi, hogy most már angol-francia-szovjet szövetség következik és hogy az ő terveit majd a nyugati nagyhatalmak támogatni fogják. Ez azonban — írja a „Jour” — csak régi fantázia, mert a francia szél- és baloldalon kívül senkisésem újjongana ennek a barátságának a létrejöttén.

A lap további részében megemlékezik Lord Wintertonnak egyik nemrég tett kijelentésére, amikor az angol lord elítélően nyilatkozott a szovjet harc képességéről.

A Magyar Társadalombiztosító Intézet orvosaira is kiterjesztik a zsidótörvényt

Budapestről jelentik: A képviselőház kedden folytatta a zsidótörvény részletes tárgyalását. Most az ötödik szakaszra került sor. Alföldi Béla kormányparti képviselő kérte, hogy a szakasz határozatait terjesszék ki a Társadalombiztosító Intézetre is. Ennél az intézménynél még ma is az orvosi kar 80 százaléka zsidó. A képviselőház többsége az indítványt magáévá tette és a törvényjavaslat ötödik szakaszát megfelelő szöveg módosítások végett visszaküldötték a bizottsághoz.

A temesvári vezetőügyész vádat emelt az egész régi átmeneti bizottság ellen

Temesvár. Saját tud. A törvényszék ma tartotta az utolsó tanúkihallgatásokat *Suciu* főmérnök ismeretes ügyében. A tanúkihallgatások végeztével *Fenesan* vezetőügyész szólásra emelkedett és bejelentette, hogy az egész egykori átmeneti bizottság ellen vádat emel. Vád alá helyezi *Coman* Ágoston volt főpolgármestert, *Olariu* Pétert, *Catalina* Teodort, akik alpolgármesterei voltak a bizottságnak. Ezenkívül vádat emel *Columba* Traian lelkész, *Farkas* Nicolae, *Sabin* Mihály, *Mioc* Vasile és dr. *Schmutz* Ferenc és *Ardélean* Constantin ellen a város vagyonának hűtlen kezelése címen.

Egyben kérte az ügyész a törvényszéket, hogy a fentiek vagyonát 17 millió lei erejéig vegye zár alá.

Az ügyész külön vádat emelt megvesztegetés miatt a két főpolgármester ellen, valamint ezzel kapcsolatban a Gyapjuipar igazgatója, *Austerweil* Rezső és *Ianculescu* mérnök ellen. Vád alá helyezték még *Iotcu* Alexandrut, *Suciu* titkárat hamisítás miatt.

A törvényszék tudomásul vette a vádat és elrendelte a vágyonzárlatot. Az ügyet a büntetőügyi tábla fogja letárgyalni.